

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 124 024/99 - 11026
Signatura: vl2as109

Oblastní pracoviště č. 12 Brno
Okresní pracoviště Břeclav

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola/zařízení:	Mateřská škola Brno, Žižkova 57
Identifikátor ředitelství:	600107388
IZO:	107602971
Ředitelka školy:	Věroslava Leciánová
Zřizovatel:	Město Brno - městská část Žabovřesky
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Brno město
Termín inspekce:	19, 20, 22. ledna 1999
Inspektoři:	Ludmila Kamenská, PaedDr. Eliška Vencálková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Řízení školy Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Povinná dokumentace § 45b, ods.1 a,b,c,d zákona 138/1995 Sb. ve znění zákona č. 76/1978 Sb. ČNR. Stručná základní pracovní koncepce MŠ Žižkova 57 pro školní rok 1997/98, opraveno na 1998/99(dále Stručná koncepce), Nástin stručné základní koncepce výchovné a pracovní náplně pro MŠ Žižkova 57 /školní rok 1998/99/(dále jen Nástin koncepce, Stručný pracovní plán výchovné práce pro školní rok 1998/99, Pokyny pro VV činnosti v roce 1998/99, Dodatek tělovýchovným činnostem pro školní rok 1998/99, Plán výchovné práce pro měsíc září 1998, Pracovní plán pro výchovnou práci v měsíci říjnu 1998, Pracovní plán na měsíc listopad 1998 pro MŠ Žižkova, Pracovní plán pro měsíc prosinec 1998 /MŠ Žižkova 57/, Pracovní plán pro měsíc leden 1999/ MŠ Žižkova 57, 616 00 Brno/, záznamy z hospitací, Studijní program pro všechny pedagogické pracovnice, Úkoly pro paní učitelky, Kritéria hodnocení učitelek, Řád MŠ, Režim dne.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Ředitelka školy zpracovala dva materiály vztahující se ke koncepci školy. První z nich pod názvem Stručná koncepce, je materiál s popisem činností v mateřské škole. Byl zpracovaný pro potřebu školské komise při ÚMČ Brno - Žabovřesky v minulém školním roce. Druhý materiál pod názvem Nástin koncepce obsahuje dvacet šest různorodých úkolů pro práci učitelek. Ani v jednom z těchto materiálů není vytyčen dlouhodobý cíl, pouze ve Stručné koncepci je naznačeno zaměření mateřské školy na výtvarnou výchovu. Koncepční práce ředitelky působí chaoticky. Další úkoly pro učitelky jsou stanoveny ve Stručném pracovním plánu výchovné práce. Dělí se na hlavní úkoly školy a úkoly pro jednotlivé třídy a nemají na sebe žádnou návaznost. Každý měsíc zpracovává ředitelka školy stejné plány pro všechny třídy. Tyto plány nerespektují specifika každé z nich a jsou učitelkami využívány jen částečně. Plánování výchovné práce je víceméně formální, s velkým množstvím úkolů, málo konkretizované. Mezi těmito materiály, které byly přijaty pedagogickou radou a vlastní realizací výchovně vzdělávací práce je do značné míry nesoulad.

Plánování školy je neujasněné, lze jej hodnotit jako spíše podprůměrné.

2 Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

Organizace a řízení mateřské školy má převážně operativní charakter. Chybí koncepční přístup a uplatňování participace v řízení. Povinnosti všech pracovníků jsou zpracovány v pracovních náplních avšak kompetence vymezeny nejsou. Řád školy je zpracovaný, obsahuje pouze povinnosti rodičů a informace pro rodiče, jejich práva nejsou zohledněna. V průběhu inspekce byl upraven režim dne a návazně odstraněno neefektivní využití pracovní doby učitelek v přímé výchovné práci s dětmi.

Pedagogické rady nejsou plánovány, provádí se dle potřeby. Neplní zcela svou funkci, slouží převážně k přenosu informací a řešení organizačních záležitostí.

2.2 Personální struktura

Na mateřské škole je pět pracovníků odborně a pedagogicky způsobilých a všechny pracují na plný úvazek. Provozní pracovníce jsou dvě a mají úvazek snížený. Uklízečka, která často vykonává práci za nemocnou školnicí, vytváří dobré podmínky pro výchovně vzdělávací práci s dětmi. Pedagogický personál není dlouhodobě stabilní. V předchozích letech docházelo k častému střídání učitelek.

Celkově lze hodnotit odborné a pedagogické řízení jako spíše podprůměrné.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Ředitelka školy nemá vytvořen kontrolní systém. Kontroly pracovníků jsou prováděny průběžně a případné problémy řešeny individuálně. Hospitace u učitelek probíhají nahodile, bez stanovení cíle ze strany ředitelky, mají spíše popisný charakter. Z hospitačních záznamů lze vysledovat zaměření ředitelky na nepodstatné jevy, organizaci, znalosti a výkony dětí, což je v rozporu se záměry uvedenými ve všech dokumentech školy.

Kritéria hodnocení jsou zpracována, obsahují velké množství bodů pro hodnocení, jsou nepřehledné a nefunkční.

Kontrolní činnost prováděná ředitelkou je nahodilá, lze ji hodnotit jako spíše podprůměrnou.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Informace pracovnícím jsou sdělovány osobně ředitelkou školy a jejími písemnými zápisy v sešitě k tomuto určeném, na pedagogických a provozních poradách. Jsou předávány včas a utříděně.

Rodiče dostávají informace průběžně při předávání dětí, na třídních schůzkách, prostřednictvím nástěnek a při společných akcích rodičů, dětí a pracovníc školy. Pro rodiče dětí s komunikačními problémy MŠ zprostředkovává vyšetření odbornou logopedkou s možností následné návštěvy v poradně.

Informační systém je spíše nadprůměrný.

5 Vedení povinné dokumentace

Dokumentace je vedena dle §45b ods.1 písmeno a,b,c,d. zákona č. 138/95 Sb., ve znění zákona č. 76/1978 Sb. ČNR o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů. Ředitelka školy ji vede nepřehledně a neuspořádaně. Nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti.

Povinná dokumentace je vedena na spíše podprůměrné úrovni.

6 Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Výchovně vzdělávací program sestavuje ředitelka školy. Předkládá a doporučuje ho učitelkám ve formě měsíčních plánů. Čerpá převážně z vlastních zkušeností a z nejrůznějších publikací. Program odráží hlavní zaměření školy. Ne vždy je však podíl jednotlivých činností navržen rovnovážně. Mnohé požadavky v něm jsou maximalistické a neodpovídají schopnostem a možnostem dětí. Nabídka individuálních programů a aktivit, především pro děti s odkladem školní docházky, není cílevědomá a neplní tak svoji funkci.

Výtvarná výchova, jako hlavní zaměření školy je plněna dobře.

Celkově je výchovně vzdělávací program školy plněn průměrně.

7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu stačí na pokrytí mzdových prostředků pracovníc. Bez drobných sponzorských darů by mateřská škola nemohla plně realizovat svůj program se zaměřením na výtvarnou výchovu. Finanční prostředky, které škola dostává dle požadavků a potřeby od zřizovatele, umožňují chod školy, ale nedostačují na obnovu a doplňování vybavení.

Finanční prostředky umožňují výchovně vzdělávací program a jsou dobře využívány.

8 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Jednopatrová budova MŠ se nachází stranou rušných ulic, v klidné části městské čtvrti nedaleko centra, s převažující zástavbou rodinných domů. V přílehlé velké zahradě se vzrostlými stromy jsou tři pískoviště, funkční mlhoviště, několik starších, ne příliš vyhovujících kovových průlezků a dva přístřešky pro hry dětí. K úklidu hraček pro pobyt venku slouží zahradní plechový domek.

V suterénu budovy je umístěna školní kuchyně a kotelna. V přízemí jsou dvě třídy, v prvním poschodí jedna. Každá má k dispozici dětskou šatnu, WC, umývárnu a kabinet na pomůcky. U obou tříd v přízemí je další místnost s vlastním vchodem do zahrady, z nichž jedna slouží jako stabilní lehárna a druhá jako tělocvična. Odpoledne se v ní rozkládají další lehátka pro spaní dětí. Zřizovatel udržuje budovu v dobrém technickém stavu.

Vybavenost školy hračkami a pomůckami sice umožňuje realizovat výchovně vzdělávací proces, ale ve srovnání s běžným standardem jiných MŠ je na nižší úrovni. Hračky a pomůcky pocházejí z předešlých let, doplňovány a obnovovány jsou pomalu a málo. Z didaktické techniky má škola pouze tři radiomagnetofony. Pedagogickou literaturou, dětskými knihami a pomůckami pro výtvarné činnosti je MŠ zásobena dobře. Jejich nákupu ředitelka věnovala (ve shodě se zaměřením školy) velkou pozornost. Využití stávajícího fondu učebních pomůcek je dostatečné.

Prostorové podmínky a úroveň materiálně technického zajištění vzhledem k počtu dětí a k výchovně vzdělávacímu programu lze hodnotit ještě jako průměrné.

9 Hodnocení psychohygienických podmínek

Průběh činností a jejich podrobné časové vymezení je formálně stanoveno v režimu dne, který navíc obsahuje metodické pokyny pro řízené činnosti. Požadovaný tříhodinový interval mezi jídly a individuální potřeba spánku jsou v něm zohledněny. V průběhu inspekce byla upravena a prodloužena doba pro pobyt dětí venku. V dodržování dalších psychohygienických a didaktických zásad se však projeví některé nedostatky. Nebyl respektován biorytmus u dětí, které odpoledne nespaly. Hned po obědě přecházely k dalším činnostem aniž si šly, byť na půl hodiny, odpočinout. V pojetí uvedeného režimu i při jeho realizaci bylo zřejmé, že se děti přizpůsobovaly a podřizovaly činnostem naplánovaným učitelkou a měly tak méně prostoru pro individuální, spontánní a pohybové aktivity.

Ve většině místností školy je dostatek světla a tepla. Vybavení nábytkem je jen dostačující, s tím, že učitelky svépomocí zlepšily jeho estetický vzhled. Natřely jeho staré, často typově rozdílné kusy a barevně je sladily. Vybavení pracovních míst pro děti (dětské stolky a židle) však podřídily spíše estetickým než antropometrickým požadavkům. Pitný režim je na škole zaveden, ale málo dětmi využíván.

Psychohygienické podmínky se jeví jako spíše podprůměrné.

10 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Učitelky pracují s výchovně vzdělávacím plánem, předkládaným ředitelkou školy volně a podle svých zkušeností, záměrů a představ, ho ne příliš systematicky doplňují. Při realizaci plánu se v jednotlivých třídách ukázala výrazná tendence učitelek uplatňovat vlastní zájem a preferovat některé činnosti, na úkor vyváženosti. V působení většiny z nich se promítal více důraz na plnění úkolů a na výkony dětí, než na rozvoj stávajících dětských

schopností. Pouze ve třídě A se projevilo výraznější rozvíjení fantazie a tvořivosti dětí, především při estetických činnostech. Celkově však převládal konzervativní styl práce s využíváním frontálních metod a prostředků, bez zřetelnější diferenciacce a aktivizace. Učitelky měly tendenci poskytovat dětem co nejvíce informací i morálních ponaučení poznatkového charakteru s ohledem na přípravu do ZŠ. V jejich přístupu se projevoval pozitivní vztah k dětem a odpovědný zájem o práci s nimi. Zaměřovaly se na vytváření pracovně výtvarných, zdvořilostních a hygienických návyků. Chybělo však důsledné rozvíjení samostatnosti a odpovídajících dovedností - děti nepoužívaly při jídle příbor. Také příprava prostředí, nabídky a podněty, jež vedou k maximálnímu rozvoji pohybových aktivit dětí se jeví jako nedostatečné.

Ze zjištěných skutečností lze usuzovat na průměrnou úroveň výchovně vzdělávací práce učitelek.

11 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Z pozorování projevů dětí bylo patrné, že chodí do MŠ rády. Chovaly se většinou slušně a zdvořile, bez výraznějších projevů agresivity. Projevovaly však nižší míru autonomie a větší závislost na autoritě učitelek. Děti byly vedeny spíše k poslušnosti než k odpovědnosti a samostatnému rozhodování. V souladu s hlavním zaměřením školy dosahují velmi dobrých výsledků ve výtvarných činnostech, včetně dovedností a návyků, jež k této činnosti potřebují. Jejich práce jsou součástí výzdoby MŠ a přispívají tak ke zlepšení jejího prostředí a ke ztotožnění se školou. Odpovídající úroveň projevily děti ve zdvořilostních a hygienických návycích a v sebeobsluze při oblékání. Ve třídě A se výrazně promítl vliv učitelky preferující hudební činnosti. Děti znaly hodně písní.

Z hodnocení sledovaných činností vyplývá, že úroveň výsledků výchovně vzdělávací práce u dětí se jeví jako průměrná.

12 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Mimo rámec výchovně vzdělávacího programu pracují ve škole kroužky, které jsou vedeny lektory z jiných vzdělávacích institucí. Děti se seznamují s anglickým jazykem a s hrou na zobcovou flétnu. MŠ se na nich podílí pouze organizačně, nikoliv pedagogicky a odborně.

Škola se hojně účastní akcí, které jsou jí nabízeny kulturně vzdělávacími institucemi. Ne vždy je ale využívá ve prospěch návaznosti na pedagogický proces a prohloubení jeho výchovného působení.

Akce, kterých se škola s dětmi aktivně zúčastňuje i jako spolupořadatel, v rámci aktivit obce, jsou zaměřeny především na prezentaci MŠ na veřejnosti. Přispívají k upevnování pocitu sounáležitosti se školou i místem. Škola obesílá nejrůznější výtvarné výstavy a soutěže regionálního i národního charakteru a to podporuje rozvoj estetických potřeb dětí.

Činnost dalších aktivit školy, především výtvarných, je spíše nadprůměrná.

ZÁVĚRY

Dle výše uvedených zjištění lze hodnotit úroveň řízení na mateřské škole jako spíše podprůměrné, úroveň podmínek a průběhu výchovně vzdělávací činnosti jako průměrné.

razítko

Podpisy inspektorů:

Ludmila Kamenská

vedoucí týmu Ludmila Kamenská v. r.

PaedDr. Eliška Vencálková

členové týmu PaedDr. Eliška Vencálková v. r.

V Brně dne 29. ledna 1999

Přílohy:

Inspekční zprávu jsem převzala dne 3. 2. 1999

razítko

Věroslava Leciánová v. r.

Podpis ředitelky školy

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Brno - městská část Žabovřesky	19. 2. 1999	045/99
Školský úřad: Brno město	19. 2. 1999	045/99

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
17. 2. 1999	045/99	Jsou - příloha zprávy